

SHAFFOFLIK YO'LIDA: KORRUPSIYAGA QARSHI KURASH OYLIGI

Maxsudova Maqsuda Ma'rufjon qizi

Anotatsiya So'ngi yillarda korrupsiyaga qarshi kurash O'zbekistonning davlat boshqaruvi tizimida ustuvor yo'nalish sifatida muhim ahamiyat kasb etmoqda. "Shaffoflik Yo'lida: Korrupsiyaga Qarshi Kurash Oyligi" tadbirlari davlat organlarida shaffoflikni oshirish, fuqarolarda qonuniy ongni rivojlantirish va korrupsiyaga qarshi amaliy chora-tadbirlarni targ'ib qilishga qaratilgan. Mazkur tadbirlarning samaradorligini tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash va amaliy tavsiyalar ishlab chiqish tadqiqotning asosiy maqsadi hisoblanadi. Tezisdan korrupsiyaga qarshi kurashda amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar, ularning ijtimoiy ahamiyati va fuqarolarning shaffoflik madaniyatini shakllantirishdagi roli yoritilgan.

Kalit so'zlar: korrupsiyaga qarshi kurash, shaffoflik, davlat boshqaruvi, huquqiy ong, monitoring tizimi, javobgarlik madaniyati.

Kirish . Oxirgi yillarda O'zbekiston Respublikasida davlat boshqaruvi tizimini modernizatsiya qilish, korrupsiyaga qarshi samarali kurash olib borish va shaffoflikni oshirish masalalari alohida e'tibor qaratiladigan yo'nalishga aylangan. Davlat organlarida shaffoflikni ta'minlash, fuqarolarda qonuniy ongni rivojlantirish, shuningdek, korrupsiyaga qarshi tizimli chora-tadbirlarni amalga oshirish maqsadida turli tadbirlar joriy etilmoqda. Shu jumladan, "Shaffoflik Yo'lida: Korrupsiyaga Qarshi Kurash Oyligi" respublika miqyosida tashkil etilgan va keng jamoatchilik ishtirokini ta'minlaydigan kampaniyadir. Ushbu oylik doirasida aholining korrupsiyaga qarshi madaniyati oshiriladi, davlat xizmatlarida shaffoflikni ta'minlashga qaratilgan amaliy ishlar olib boriladi hamda fuqarolarni korrupsiyaga qarshi faol ishtirok etishga rag'batlantirish ishlari amalga oshiriladi. Tadbirlar shuningdek, davlat organlari va nodavlat tashkilotlar, ta'lim muassasalari, ommaviy axborot vositalari hamda ijtimoiy hamkorlar bilan hamkorlikda olib boriladi. Tezisning predmeti "Shaffoflik Yo'lida: Korrupsiyaga Qarshi Kurash Oyligi" tadbirlari bo'lib, ularning davlat boshqaruvidagi shaffoflikni ta'minlash, jamiyatda korrupsiyaga qarshi madaniyatni shakllantirish va fuqarolarning faolligini oshirishdagi roli o'rganiladi.

Maqsad – korrupsiyaga qarshi kurash oyligi doirasida amalga oshirilayotgan chora-tadbirlarni tahlil qilish, ularning samaradorligini baholash, mavjud muammolar va to'siqlarni aniqlash hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqish orqali davlat boshqaruvining shaffofligini oshirish va korrupsiyaga qarshi kurashni yanada tizimli tashkil etishga hissa qo'shishdan iborat.

O'zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurash va davlat boshqaruvining shaffofligini ta'minlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Bu borada "Shaffoflik Yo'lida: Korrupsiyaga Qarshi Kurash Oyligi" o'ziga xos platforma sifatida ahamiyat kasb etadi. Tadbirlar davlat organlari, nodavlat tashkilotlar, oliy va o'rta ta'lim muassasalari, ommaviy axborot vositalari hamda fuqarolarni birlashtiruvchi vosita sifatida

amalga oshiriladi. Oylik davomida quyidagi asosiy faoliyat yo'nalishlari amalga qo'llaniladi: birinchidan, davlat organlarida xizmatlarning shaffofligini oshirish va korrupsiyaga qarshi monitoring tizimlarini takomillashtirish; ikkinchidan, aholining korrupsiyaga qarshi madaniyatini shakllantirish, ularni qonuniy huquqlari va davlat xizmatlariga bo'lgan talablarni tushuntirish orqali fuqarolik faolligini oshirish; uchinchidan, ommaviy axborot vositalari va ijtimoiy tarmoqlar orqali korrupsiyaga qarshi axborot kampaniyalarini tashkil etish, targ'ibot ishlarini kengaytirish. Shuningdek, tadbirlar davomida zamonaviy texnologiyalar va raqamli platformalardan foydalanish orqali fuqarolar uchun shikoyat va murojaatlarni qabul qilish tizimi takomillashtiriladi. Masalan, onlayn monitoring va interaktiv portallar orqali aholining davlat organlaridagi xizmatlar jarayonini kuzatishi, shikoyat bildirish va takliflar berishi mumkin. Bu esa korrupsiyaga qarshi kurashning samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Korrupsiyaga qarshi kurash oyligi doirasida amalga oshirilgan tadbirlar natijasida davlat xizmatlarida shaffoflikni oshirish bilan birga, fuqarolarning ishonch darajasi ham sezilarli darajada oshadi. Shu bilan birga, tadbirlar biznes sub'ektlari uchun ham muhim ahamiyatga ega bo'lib, ular o'z faoliyatida halollikni, hisobdorlikni va mas'uliyatni oshirishga intiladilar. Korrupsiyaga qarshi chora-tadbirlarni amalga oshirish jarayonida muammolar va qiyinchiliklar ham uchrab turadi. Jumladan, ayrim hududlarda shikoyatlarni ko'rib chiqish tezligi pastligi, xalqaro tajribani yetarlicha o'rganmaslik, ijtimoiy kampaniyalarning aholi orasida yetarlicha targ'ib qilinmasligi korrupsiyaga qarshi samarali kurashni sustlashtirishi mumkin. Shu bois, tadbirlar samaradorligini oshirish uchun monitoring tizimini kuchaytirish, davlat va nodavlat sektor hamkorligini kengaytirish, ilg'or xalqaro tajribalarni joriy etish zarur. Shuningdek, oylik davomida erishilgan natijalarni tahlil qilish va ularni keyingi strategik chora-tadbirlar bilan uyg'unlashtirish muhimdir. Bu davlat boshqaruvida shaffoflikni oshirish, korrupsiyaga qarshi kurashni tizimli va doimiy amalga oshirish hamda fuqarolarni faol ishtirok etishga rag'batlantirish imkonini beradi. Oylikning amaliy natijalaridan biri, shuningdek, korrupsiyaga qarshi kampaniyalar orqali yoshlar va ijtimoiy faollarning davlat boshqaruvi jarayonlariga jalb qilinishidir. Bu esa jamiyatning korrupsiyaga nisbatan sezgirligini oshirib, madaniyat darajasini yuqorilashiga xizmat qiladi. Shu tariqa, oylik nafaqat qisqa muddatli chora-tadbir, balki uzoq muddatli ijtimoiy-iqtisodiy o'zgarishlarga zamin yaratadigan tizimli jarayon sifatida ko'riladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning murojaatnomalari va farmonlari, 2017–2021 yillar.
2. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarorlari: "Shaffoflik yo'lida: Korrupsiyaga qarshi kurash oyligi", 2019–2023 yillar.
3. Transparency International, Global Corruption Report, 2020.
4. OECD, Anti-Corruption Policies in Emerging Economies, 2021.
5. OECD, Government at a Glance, 2020.
6. Jahon Banki, Public Sector Governance and Anti-Corruption, 2021.

7. O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi, Korrupsiyaga qarshi kurash va davlat boshqaruvining shaffofligi bo‘yicha yillik hisobotlar, 2020–2023 yillar.